

Nro. 28.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Pénteken Aprilis 5-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s

Gróf *Nicolai*, Frantzia Csász. Kir. Kamarás Úr, a' múlt Mártzius 27-ik napján. Fr. Császár Kir. rendkívül való követ fővel Párisból ide érkezvén, egy tulajdon kezével irt levelet hozott *Napoleon* Frantzia Császártól Felséges Urunknak, mellyben amaz Eő Csász. 's Ap. Királyi Felségét arra kéri, hogy a' Római Királynak tudniillik a' született Fr. Császári Herczegnek kereszt atyaságát magára vállalni méltóztasson. Hogy ezt az izenetet Eő Csász. 's Apostoli Kir. Felsége, mint a' Fels. ifjú Császárnénak szerető édes attya örvendező szível vette legyen, könnyen lehet képzelni.

Rendkívül való alkalmatosságok által két

bulletinok küldettek ide Párisból. — *Az első* a' Felséges Frantzia Császárnéről szóllott és Mártzius 25-ik napján küldetett, mellynek foglalata ez: „Mivel úgymond, a' szülő asszonyokat érdeklenni szokott tejhideg szerentséssen el múlt, és Eő Felsége gyermek ágyának jelenvaló szempillantatjában magát jobban érzeni, ez a' bulletin utólsó leszen. — A' második a' Római Királyról szóll, 's hasonlóképen Mártzius 25 ik napján költ, mellynek rövid summája ez.“ Mivel Eő Felsége a' Római Király olly frissen van mint a' mint kívánni lehet, a' jelenvaló bulletin, az az, irott újság utólsó leszen.

Nagy méltóságú Aponyi Gróf *Aponyi Antal* Eő Excellentiája, a' Sz. Leopold Császár Rendjének Commendatora, Eő Csász., 's Ap. Kir. Felségének Kamerariussa és valóságos belső Státus Tanátsossa, a' Tek. Tolna Vármegyei Fő Ispanyságot le tette; tette Eő Felségének ezen nagy lelkű hazafi helyett nagy méltóságú Várkonyi Gróf *Amadé Antal* Eő Excellentiáját, a' Sz. István A. Király Rendjének vitézét, és a' Sz. Leopold Rendjének Commendatorát, Eő Cs. 's Ap. Királyi Felsége Kamerariusát, valóságos titkos Tanátsossát, Zagráb Vármegyének fő Ispanját, és Tek. Zala Vármegyének fő Ispanyságot viselő Administratorát, Tek. Tólna Vármegyének fő Ispanjává tenni.

Magyar Ország.

Komáromból Mártzius 30-ik napján. Az itt való Augustana vallást tartó Evangyélikusok Gyülekezete Predikátorának, T. T. *Nagy Pál* Urnak, az 1808-ik, és 1809-ik esztendőekben, mind a' felkelt Nemes Magyar Sereg között vólt

mindenféle nemzetbéli hite társai körül mutatott megkülönböztetett fáradhatatlan lelki pásztorkodásáért, méltóztatott Eő Császári's Ap. Királyi Felsége a' maga Kegyelmes jótettzését a' Fels. Magyar Királyi helytartó Tanátstól a' Városi Nemes Magistratushoz küldött Kegyelmes *Collaudatorium Decretuma* által tudtára adadni, a' melly is ő Kigyelmének, a' Felséges Rendelés szerént a' Sessióból solenniter kiadatott.

Bihar Vármegyéből, Téperől, Mártzius 20 ik napján. A' felebaráti szeretetnek nemes példái meg érdemlik mind azt, hogy közönségessen esmértessenek, mind pedig azt, hogy azok minden jóktól illendő betsben, 's tiszteletben tartassanak.

Ennek az embereket szerető nemes szivnek ritka példáját esmérjük mi a' mi Kegyes földes Urunkban, Méltos. Gróf. *Sauer Cajetan* Arbai Vál. Püspök, a' Sz. István Ap. Király Rendjének egyik tagja, Csász. Kir. a' Tanátsos, Nagy Váradi Nagy Prépost, és a' Septemviralis Tábla Assessora Eő Nagyságában, kinek jótéteményeit más helysegeinek lakosi közt a' Tépeiek is gyakran kóstollyák, és háladatos örömmel emlegetik. Ha nem emlitenénk is, miket tselekszik, és tselekedett Oláh helysegeinek lakosival, a' többek közt tudniillik, hogy azoknak maga költségén, templomot, oskolat, parochiat építettett, 's épitet s. a. t. elég szivre ható tanúbizonysága lesznek az említett Méltos. Gróf jobbágyaihoz való kegyes hajlandóságának azok, a' mellyeket a' Tépei Reformatus lakosokkal, mind személy szerént, mind pedig közönségessen közleni méltóztatott. Ugyan is: 1) Öt helybéli koldúsoknak esztendőnként 12, 's 24 forintokat fizet, és télen fűteni való szal-

mát ad. — 2) Három meg élemedett öreg személynek, hóltokig penziót rendelt, és hólnaponként 1 's 2 forintot, vagy egy véka búzát ajándékozott. — 3) Az árvánmaradt tsetsszopó gyermekeknek dajkát fogadott, és minekutánna a' tsetstől elválasztattak, hét esztendőskorokig penziót szokott adni, ángáriánként egy köből buzát, vagy egynek egynek 3 forintot. — 4) A' Reform. Prédikátort, ki számos esztendei szolgálatjában elerötelenedett, és magát nyugodalomra adta, egy fertályos urbarialis sessióba immunitálta, és az özvegyet annak birtokában hóltig, minden taksa és dézmaadás alól felszabadította. — Hasonlóképen egy tanításban megöszült, és erőtlensége miatt nyugodalomra lépett leányok Tanítóját, a' taksa és robot alól felszabadította, és az özvegyének 's árváinak, hólnaponként egy egy véka buzát rendelt. — 5) Az 1792-ik esztendőtől fogva, miólta a' Tépei föld felméréstett, az árendába ki adott földjeinek váltságát 45 krajtzárokról fellyébb nem emelte, ambár ez eránt semmi kötetést a' lakosokkal nem tett. — Mind ennyi jótéményt meg tetézte a' Meltos. kegyes Gróf azzal, hogy az Ekklesia Prédikátorát, és helység Előjáróit magához hivatván, 2000 rh. forintokból álló testamentom eránt való szándékát azok előtt kinyilatkoztatta. — Melly summából még életében is ki ad az Előjárokknak annyit, a' mennyi egy száraz malom elkészitetésére meg kívánatnak, olly tzállal, hogy a' malom jövedelméből a' fel vett pénz a' Méltos. Grófnak még életében vissza fizettessék. És így mind malmok, mind pedig testamentom szerént 2000 rh. forintok lévén a' lakosoknak, amannak is jövedelmét,

ennek is interessét a' helységbéli szegények tap-
lalására, az árva gyermekek tanittatására, és
az Oskoláknak gyarapítására fordittsák.

Valamint pedig ezek a' jótétemények a' Méltos. Gróf embereit szerető jószívének nyilván való tanubizonysági, úgy más részről az Ő nagy és nemes lelküségének jele az, hogy jótéteményit mind eddig félbe nem szakasztotta, ámbár azok mellett is akadt valamelly gonosz lelkű ember, a' ki ezen jóltévő, 's alattvalóit valóban szerető Méltoságnak két izben, négy kazal szénájának felgyújtásával, 's porrá való égetésével tetemes kárt okozott. — Ezen meg szomorodván, amazon pedig tsudálkozván a' Tépei jobb gondolkozású és szívű emberek, arra határozták magokat, hogy kegyes földes uroknak kárvallását vissza térítsék. Melly szándékjok tudtára esvén a' Gróf Eő Nagyságának, egy levelet intézett a' helység biráihoz, melly megérdemli hogy közönségessé tétetődjön. A' level ez:

Kedves Birák! A' mennyi szomorúságot nékem az én Tépei majoromban vólt utólsó égés okozott: annyi örömet vettem az én Tisztartóm tudósításából, a' ki is nékem azt írja, hogy mind kendtek, mind pedig egynehányan a' tehetősebb gazdák közzül, önnön indulatokból kívánták, hogy a' nékem okozott kárt megbetsúltessem, és a' kösség által megtéríttessem, tsak hogy a' Tépeieken az a' motsok ne maradjon, hogy ők gyújtogatók. Valóba illy módon a' kösség a' maga lakosait ezen motsoktól a' Publikum előtt hathatossan megtisztitaná. De az nem erőltetés hanem szabad ajánlás mellett történhetik. Ha tehát a' Birák és lakosoknak nagyobb része úgy

ítélik, hogy a' község betsüllete megmentetik; hivattasson öszve a' község, és ha kendtek láttyák, hogy a' Községnek sokkal nagyobb része ezen ajánlásba önként meg egyez, akkor a' megtérítést, a' kárnak lególtsobb meg betsültetése mellett, maga a' község magára ossza fel. — A' mi onnan kész pénzül bé jön, azt ugyan öröme szenvedem; hanem kenteket Birák jó előre bizonyossá teszem, hogy ezen pénzt nem az én erszényembe fogom el tenni, hanem még életemben a' község hasznára fordítani. Mert én nékem itten nem az a' szándékom, hogy az én káromat megtéríttessem, mivel azt azonnal az Úr Istennek feláldoztam, a' kinek szent akarátja az én leg főbb törvényem, hanem hogy a' Tépeiek betsüllete meg mentessen. — Az Isten tártsa meg kenteket az Ő szent óitalmában. — *Pesten, Novemb. 3. dik napján 1810. — Püspök Gróf Sauer.*

Frantzia Birodalom.

A' 21. ik Mártziusi Párisi Zsurnálok így szóltak: Tegnap reggel, 9 órakor, 20 minutumkor Frantzia Ország reménysége bé tellyesedett. Császárné Eő Felsége szerentséssen egy herczeget szült. A' Római Király, és Fels. édes anyja frissen vannak. Mártzius 19. ikén, esteli 8 és 9 óra közt érzette Eő Felsége első fájdalmait, mellyről mingyárt akkór tudósította a' Császárné udvari fő dámaja, a' Császári familiának herczegit és herczeg asszonyait, 's minden birodalombéli fő tiszteket, a' kik mindnyájan a' Tuilléri Csász. palotába mentek. — Esteli 9 órától fogva, tegnap reggeli 6 óráig, a' szülés fájdalmi magokat mutogatták, de akkór ismét megszűntek; nyóltz órakor ismét meg nehezédtek, és minden szünet nél.

kül, egy igen szerentsés szülés által el is végződtek. — A' Császár, a' ki a' szülés fájdalmi közt szüntelen a' Császárné mellett vólt, 's Eő Felségét vigasztalni, 'srólla gondot viselni meg nem szúnt, ebben a' szerentsés szempillantatban felette örvendett, és mivel jól tudta, melly nagy nyughatatlansággal várja ezt a' szempillantatot a' Frantzia Nemzet, mingyart meg parantsolta Eő Felsége, hogy ez a' régen várt történet 121 ágyúlövésekkel adassék a' nép tudtára. Minekutánna a' született herczeg Eő Csász. Felségének bé mutatott vólna, a' Fels. Császárné, és udvari familia mesternéje Grófné *Montesquieu* a' Birodalombéli Fő Cancellariusnak is, a' ki a' szülés idején jelen vólt, a' született kised herczeget bé mutatta. *) — Eő Herczégsege mingyárt akkór a' Császárné szobájába ment, és a' Csász. Familia Státus Titoknokja Gróf Regnaud de Saint - Jean - d'Angely (*olvasd Renyo de San Jean d'Anzsely*) által a' születésről egy verbalis processust tétetett fel, melly Eő Csász. Kir. Herczégsege a' Würzburgi Herczeg Ferdinánd, és az Olasz Országi Vice - Király Eő

*) XIII. Lajos Frantzia Király születésétől fogva, a' ki felől úgy vélekedtek a' Frantziák, hogy nem igaz Kir. vérből született vólna, mindenkor jelen kellett a' Fr. fő Ministereknek a' Királyné szülő szobája mellett való szobában lenni, nékiek a' született Kir. herczeget mingyárt születések után, még bépóláltatások előtt megmutatni, és azon protocollumot, mellyet a' született herczegről az Ország Cancellarius fel tett, magok kezek aláírásával meg erősíteni. — Ezt a' régi szokást *Napoleon* Császár is meg kívánta tartani.

Csász. Herczege mint jelenvólt tanúk által tulajdon kezek alá irásával meg erősített. — Ezen formálítás után maga a' Fels. Császár a' szálaba ment, és azon registrumra maga petsét-jet reá nyomta. — Ezt a' laistromot a' Császár édes anyja, a' Spanyol Országi Királyné, a' vólt Hollandiai Királyné *Hortensia, Paulina* Csász. Herczeg Asszony herczeg *Borghese* hitve-se, és maga ez a' herczeg is, úgy szinte az O-lasz Országi Vice-Király *Eugenius* is kézalá irá-sokkal megerősítették, melly tzeremóniának vég-zödése után a' Római Királyt, a' Királyi mag-zatoknak fő Gondviselője *Montesquieu* Grófné, a' Császárné szülő szobájába vissza vitte.

E' meg lévén minden Csász. herczegek her-czegnék, és az Ország fő tisztviselői udvarlásá-ra mentek a' Császárnak. Maga a' Császár, mingyárt akkór tudtokra adatta a' megtartó Ta-nátsnak és a' városi Magistratusnak ezt az örven-detes történetet. — A' fő tzeremónia Mester Gróf *Segur* a' külső udvarok Párisban lévő követjei-
ket is tudósította a' Római Király születéséről. — A' külső dolgokra ügyelő minister a' Kado-rei Herczeg minden külső udvaroknál lévő Fr. Csász.követekhez rendkívül valóKurirokat küldött, hasonlóképen a' belső dolgokra ügyelő az Osz-tályokhoz, a' hadi és tengeri dolgokra ügyelő ministerek a' táborokba 's kikötőhelyekbe olly parantsolattal, hogy a' Római Király születését mindenütt hirdessék ki, és számos ágyúlövésekkel tegyék azon örvendetes történetet emlékezetessé. — Páris városának minden útzai tömve vóltak ör-vendező néppel, az agyúlövéseket számlálták, 's halván, hogy azoknak szama 21-nél többre ment, tsak nem ki bújtak örömökben bőrökből. Estére egész Páris városa ki vólt világositva A' többit másszor.